

HE 132/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 12 ja 16 §:n muuttamisesta

Erkki Penttinen, sektorijohtaja, laillistettu sosiaalityöntekijä

- Pohjanmaan hyvinvointialue ei tue ehdotettua lakimuutosta, jota pidetään lyhytnäköisenä
- Katsotaan että esitys vaarantaa vahvasti haavoittuvassa asemassa olevien asiakkaiden asiakasturvallisuutta.
- Esitys heikentää laillistettujen sosiaalityöntekijän asemaa eikä turvaa sosiaalityöntekijöiden saatavuutta tarkoituksenmukaisella tavalla.
- Hyvää, laadukasta ja kustannustehokasta sosiaalihuoltoa ei saavuteta tinkimällä sosiaalityöntekijöiden osaamista, sekä kelpoisuus- ja pätevyysvaatimuksista

Lausunnonantajan näkemykset voimaantulosta

- Sote- ammattihenkilölain kokonaisuudistus valmistellaan parhaillaan, eikä meidän näkemyksemme mukaan ole tarkoituksenmukaista säätää sosiaalityöntekijöiden ammattikelpoisuudesta erillään kokonaisuudistuksen valmistelua.
- Emme tue lakimuutosesitystä joka mielestämme vaatii perusteellisempaa valmistelua.

Onko lakiehdotuksen olennaisia vaikutuksia arvioitu riittävästi? Mitä muita olennaisia vaikutuksia lakiehdotuksella voidaan arvioida olevan?

Vaikutuksia ei ole arvioitu riittävästi

- Merkittävänä riskinä nähdään että, ehdotettu uudistus lisää työssä olevien laillistettujen sosiaalityöntekijöiden työn vaativuutta ja eettistä kuormaa sekä vähentää heidän asiakastyöhönsä käytettävää työaika.
- Sosiaalityön asiakkaina ovat erityisen haavoittuvassa asemassa olevia asiakkaita sekä erityistä suojelua tarvitsevia lapsia.
- **Sosiaalityöntekijä käyttää työssään näiden asiakkaiden kohdalla huomattavaa julkista valtaa, minkä takia nähdään, että asiakkaalla on oikeus luottaa siihen, että hänen asioitaan hoitavalla sosiaalityöntekijällä on riittävä osaaminen tehtävien hoitamiselle.** Tätä pitää turvata lailla, ei työnantajan harkinnalla.
- Valmistelun perustelut ovat ristiriidassa voimassa olevan lainsäädännön kanssa, missä valmiudet toimia sijaisena tulee sosiaalityöntekijän työharjoittelun kautta.
- Lakiehdotuksen mukaan sijaisena voisi toimia henkilö, joka suorittanut tietty määrä sosiaalityön opintoja ilman että voidaan varmistua, siitä että opintojen sisältöjen tietorakenne vastaa sosiaalityöntekijän vaadetta.

- Hyvinvointialueet työnantajina joutuisi kohtuuttomaan tilanteeseen arvioidessa onko sosiaalityöntekijäsijaisella riittävä osaamistasoa. Liika tila työnantajan harkinnalle vaarantaa merkittävästi asiakasturvallisuutta, heikentää asiakkaiden oikeusturvaa sekä vaarantaa sosiaalihuollon laatua.
- Ehdotus voi aiheuttaa sen, että viranhaltijan päätöksenteko jää laillistettujen sosiaalityöntekijöiden varaan. Pätevistä sosiaalityöntekijöistä tulee “pätösautomaatteja”.
- Ilman, että sosiaalityöntekijäsijaisella on opiskelupaikkaa sosiaalityön maisterinohjelmassa, niin ei takeita, että hän tulee missään vaiheessa valmistumaan laillistetuksi sosiaalityöntekijäksi.
- Esitetty lakiuudistus on lyhytnäköinen ratkaisu. Tärkeämpää on turvata riittävä määrä sosiaalityön opiskelupaikkoja, niin suomen että ruotsin kielillä. Ruotsinkielisiä opiskelumahdollisuuksia tulisi tarjota hajautetusti, jotta voidaan turvata kaksikieliset palvelut myös Pohjanmaalla.
- Tämänkin esityksen taustalle tarvittaisiin enemmän tutkittua tietoa. Myös sosiaalihuollon TKI-resurssointi on varmistettava. Tutkimusrahoituksen määrärahojen korotus 5 miljoonalle eurolla on oikeansuuntainen ratkaisu, mutta ei vielä riittävä. Sosiaalialan osaamiskeskusrahoituksen leikkaaminen merkittävästi puolestaan heikentää tätä,

Muita yleisiä huomioita lakiehdotuksesta?

- Uusi Sote-palkkarakenne mahdollistaa sosiaalityöntekijöille houkuttelevia ja tarkoituksenmukaisia urapolkujamalleja.
- Sosiaalityön veto- ja pitovoimaa tulisi lisätä vahvistamalla osaamista vastaamaan asiakkaiden tarpeita, ja nähdään että esitetty lakimuutos veisi sosiaalityön arvostusta väärään suuntaan.
- Laadukkaat ja kustannustehokkaat palvelut sekä riittävä asiakasturvallisuus varmistetaan parhaiten vahvistamalla sosiaalityöntekijöiden osaamista ja mahdollistaa heidän jatkuva työmenetelmiä kehittävä arviointi- ja kehittämis- ja tutkimustoiminta.
- Pätevyysvaatimusten heikentäminen uhkaa myös sosiaalityön asemaa ja uskottavuutta.

Välmående genom livet. Hyvinvointia läpi elämän.

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue